

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות פו.

עין משפט נר מצוה

לא א טושיע ח"מ ס' קו
 טעף כג:
 לב ב מיי פ"ז מהלכות
 מוחל ומינה הלכה י
 סג טעף כג טושיע שם
 ס' טו טעף כג וכל וסי'
 שפ טעף א:
 לג א מיי פ"ז מהלכות
 אצות הלכה ד סג
 עשין מוח טושיע אה"ע ס'
 קב טעף ד:
 לד ד מיי שם טושיע שם
 טעף א:
 לה ה מיי פ"א מהל'
 מלוה ה"ו טושיע
 ח"מ ס' קא טעף ב:
 לו ז מיי שם טושיע שם
 טעף א:
 לו ז מיי פ"א מהלכות
 מלוה הלכה ח סג
 עשין נד טושיע שם ס' קו
 טעף א:

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

תורה אור השלם

1. הלוא פרט קרעב
 לחקך ויגביס מרודים
 תביא ביה כי תראה ערם
 ויבסיתו ומבשרך לא
 תתעקם: ישיעה נח ז

תוספות ר"ד (המשך)

א"ל ר"ז ליכא דליכא
 לה עצה תיוזל ותחלה
 לכתובתה דאמה לגבי
 אביה ותהדר ותירתייה
 מניה שמעה אלה ואחלת
 אמר ר"ז עשינו צממינו
 צוכריי הדיינין מעיקרא
 מאי סבר ולבסוף מאי סבר
 מעיקרא סבר ומבשרך
 לא תתעלם ולבסוף סבר
 אדם חשוב שאני: אי
 קשיא כיון דקרינא ליה
 גרמא בביקין היכי הוה
 מייעזר לישות רשע ונוק
 להפסיד הלוקחים י"ל
 איהו להרויח דידה צמקוין
 ונוקא ממילא קאמי ומשום
 נוקא דאחורית לא ציבוק
 רווחא דקריבתא: ואי
 וקיל דאחורי דאמרי' יתיר
 ולמאן דדאין דינא דגרמי
 מגזי ב"ד דמי שטרע
 מעליא: וה"נ נמי דיין
 דינא דגרמי כפ' הגרמי'
 [דאיאת שם] הווא גברא
 דאחוי כריא דחייט דבי
 ר"ג אתא לקמיה דר"ז
 חייבי' לשלומי מהא
 דתנן ואם מחמת הגזלן
 חייב להעמידו שדוה
 וקיל דאחורי דאחוי
 וא"כ מאי הרוחה הבת
 שמהלה לאבי' ונתחייבה
 היא לשלם: תשובה היא
 דאסבד ר"ז עצה זו מפני
 שלא היה לו הבת נכסים
 שיכול הלוקח להפסיד
 ממנה: והיא דאמרי'
 ותהדר ותירתייה מאביה
 לאו דוקא שהרי אביה
 היה בחיים אלא הי'ק
 אביה יורש כתובת אמה
 שיתן לה בכל יום מתנה
 שפירסת ממנה שיתור
 רוצה האב שיהי' לבתו
 ממה שיהי' ללוקח וכיון
 שמתנה בעלמא ונתנו
 לבתו א"י הלוקח לגבות
 ממנה שעי"מ כן נתן
 לה שלא יהא רשות
 שיוכל לגבות ממנה א"י
 שנתן לה מעט מעט
 כדן פרנסתה אבל לעולם
 אם היה נכסי לבת הי'ן
 דבבי לוקח מינה דר"ז
 דיין דינא דגרמי: גופא
 א"ש המוכר שטר חוב
 לחצירו וזכו ומחלו מחול
 ואפי' יורש מחול ארי"ה
 בריה דר"ז ואי פקח הוא
 מקרקש ליה בזוי וכתב
 שטרע בשמיה כלומר אם
 הלוקח הוא פקח מרצה
 הלוה במעות קודם שיעשו
 קנוייה המלוה עם הלוה
 אמר מאן דדאין דינא
 דגרמי מגזי ב"ד דמי שטרע
 מעליא (וביאר הרב שבכל ענין
 המלוה מבטל השטר בין הלוקח
 בין שמוחל ללוה בין שאומר
 פרוע הוא וגורם ללוקח
 להפסיד השטר חייב לשלם לו
 דמי כל השטר מעליא אבל

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

תיוזל ותיחלה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יתחק דמה הרוחה הא אמרינן בסמוך מאן דדאין דינא דגרמי מגזי ציה דמי שטרע מעליא ורז נחמן גופיה דאין דינא דגרמי בהגזל צהרע (ב"ק קטו): גבי ההוא גזרע דאחוי אכריא דמיט ויש מפרשים דקטנה הייתה כמו"ה הפעוטות מתנתן מתנה ולא מחייבא מדניי דגרמי ולרצונו יתחק נראה מתוך כך דלא מחייבא מדניא דגרמי אללא דמיס שנתנו לה על כתובתה ולא כל הכתובה (ו) ומלא שמועות הרבה ומינה לא נמיאשז מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב צטור ומציא רחיה מהא דאמרינן בפ"ג דקדושין (דף נו:): התקדשי לי צטור חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם ר"מ ואמר מקודשת ומי"א אינה מקודשת ואמסי דצדשמואל קא מיפלגי דלמנ המוכר שטר חוב לחצירו וזכו ומחלו מחול מר אית ליה ולהכי אינה מקודשת דלא סמכה דעמה האולי ויכול למחול ואם היה חייב לשלם כל הכתוב צטור אמאי לא סמכה דעמה הא אינו רשאי למחול שיטכך לשלם לה (ו) והשתא לא תיקשה היאך השהיה רב נחמן עלה להפסיד ממנו אחרים צטביל קורבה שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קצת יש לגמגסן: **לבעל חוב מפסקין** ליה בזוי. אומר רצונו מס דג' דינין חלוקים למלוה ולניאן ולשכיר לבעל חוב אית ליה זוי לא זוי לא מזי לסלקי צהרע כדאמרינן הכל וניאן אפילו אית ליה זוי מסלק ליה צהרע וצטכיר אפי' לית ליה זוי אמרי' ליה זיל טרע וצנין ואייתי זוי דתנן צפרק הצית והעליה (צ"מ קטו). היה עושה עמו צצנין וצקס ואמר טול מה שעשית צצכך קא שומעין לו ומשמע דאפילו דליית ליה זוי (ו):

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פריעת בע"ה
 וכו' ולא שיקך גירסא
 ד' מע פ"ט וע"ש וע"פ:

מוסף רש"י

הובא בסוף התוספת

תוספות ר"ד

הפחות והולקן אל מצי'
 לפחול זכותו של בעל
 ולא משום טעמא דקרקע
 קאמר כדפרשי. וכל שם
 הדבר כדפרשי שטאן
 המנה בעין ולא קנאו
 הלוקח ק"ג כדפרשי ויטור
 מיהו כ"ז שלא מחלו
 יכול הלוקח לגבות ממנו
 ולא מצי למימר לאו
 ב"ד ד"א שלא יהא א"ל
 כדארכא יחבי' ניהלי'
 דמצי למיבעי אבל לא
 קנאו ק"ג שלא יוכל
 המוכר למחול (ובא) ואם
 באן הלוקח על הלוה
 וא"ל פרעתי מללוה ויטור
 פרוע מוכר לך דין הוא
 שיכוף הלוקח את המלוה
 שישבע לו שלא פרעו כיון
 כל שטרות דשען ליה
 פרוע הוא דמישבע מלוה
 ושקיל לוקח וה"נ משבע
 מלוה ושקיל. ואי לא
 בעי מלוה לאשתבע ל"ה
 ישלם דמיס ללוקח משום
 הואי מקיט בוודאי אי
 מה מלוה לא מצי למימר
 ליה פרוע הוא דשבעה
 זו אינה אלא להפיס דעמו
 של לוח. וכיון שהמלוה
 אינו בחיים מי ישיבע לו
 ואי אמר ליה ישיבעו לי
 בני מלוה שבעות היווינן
 שלא פקדינא אבא שטר
 ליה פרוע הוא דין עמו
 והלוקח הולך וכופה אותו.
 ואם המלוה הלך למימר
 אין הלוקח יכול לדחות את
 הלוקח בעבור שבעוה זו
 שלא נתקנה אלא להפיס
 דעת הלוקח וכיון שער
 מה מי שישבע לו גובה
 הלוקח בלא שבעוה. וי"ל
 שאם נתנו המלוה בכתה
 לחצירו וטעון הלוה פרוע
 הוא אפי"ם שהמלוה אמנת
 דבריו אין להם ומשעין לו
 אלא אמרי' קנויה עשו
 שיהא ואמרי' קנויה פרע
 למקבל המתנה שהשטר
 מסור בידו ואם פריעת
 למלוה לך דין עמו שיחזור
 לך מעותך אבל אין הדבר
 כן דמינו דאי בעי מצי
 הכא מפני שידו כידה לאו
 (א"ל) מחיל לי כדאמרי'
 מצי נמי למימר פריעתה הוא
 ולבטוליה והכא דאמרי'
 הכא מפני שידו כידה לאו
 למימרה דה"ל כבאי דאי
 הוה מצטרפין ליה טעמא
 דידו עדיפא מידה הוא
 אמרה ל"י כדבא אלא תסגי לך
 פוסק הלכה כבאי) ר"ז
 וזינתה כתובתה בטובת הנאה.
 פי' בדמים מעטים לקנאה
 ספק שאם תמות
 ותישבה בעלה ואם

וכתב לו הלוה שטרע אשמי' כאליו ליה ממנו ושוב אל יועיל להם הקנויניא: אמר דגרמי מגזי ב"ד דמי שטרע מעליא (וביאר הרב שבכל ענין המלוה מבטל השטר בין הלוקח בין שמוחל ללוה בין שאומר פרוע הוא וגורם ללוקח להפסיד השטר חייב לשלם לו דמי כל השטר מעליא אבל